

Kompletterande yttrande i mål nr 12760–25

Beslut fattat den 22 maj 2025 § 7 av Utbildningsnämnden i Stockholms kommun (nedan ”Kommunen”) har överklagats. Kommunen yttrade sig i målet den 28 augusti 2025 § 9. Sedan dess har ytterligare en handling tillförts målet. Förvaltningsrätten har gett Kommunen tillfälle att yttra sig över de tillkomna handlingarna (aktbilaga 57-58).

Kommunen inkommer härmed med ett kompletterande yttrande över de tillkomna handlingarna. I övrigt vidhålls vad som anförts i tidigare yttrande.

Komplettering

Beslut av större vikt eller principiell beskaffenhet

Att kommunfullmäktige beslutar i ärenden av större vikt innebär bland annat att kommunfullmäktige beslutar om sådana förmögenhetsförfoganden som har en direkt kommunalekonomisk betydelse (prop. 2016/17:171 s. 327 f.). Vad som anses vara av större vikt kan variera mellan olika kommuner och beror på kommunens storlek (Madell & Lundin, Kommunallagen [3 februari 2025, version 4B, JUNO], kommentaren till 5 kap. 1 §).

Stockholms stad är Sveriges till antalet invånare största kommun, med en budget för år 2025 uppgående till ca 60 800 mnkr, varav utbildningsnämndens budgetram utgör ca 20 630 mnkr.

Det överklagade beslutet gäller ett ärende om avveckling av en stadens grundskolor, samt hur lokalerna efter avvecklingen ska nyttjas. Beslutet utgör ett självständigt beslut som ryms inom utbildningsnämndens beslutanderätt och budget. Beslutet innefattar inte frågor om exempelvis renovering, utbyggnad, evakuering eller investering kopplat till andra skolenheter än Observatorielundens skola. Det är därför inte relevant att väga in kostnader för sådana fastighetsprojekt i bedömningen av om beslutet är av större vikt.

För att bedriva en ändamålsenlig verksamhet inom ramen för tilldelad budget behöver stadens skolorganisation anpassas utifrån stadens befolkningsprognos och elevantalsframskrivning. Ett beslut om att avveckla en skolenhet påverkar i viss mån närliggande skolor, men det är inte visat att en avveckling av Observatorielundens skola skulle påverka övrig skolorganisation i

sådan utsträckning att frågan skulle ha varit förbehållen kommunfullmäktige.

Sammanfattningsvis bedöms beslutet inte ha en sådan kommunalekonomisk betydelse för Stockholms stad att beslutet ska anses vara av större vikt. Då beslutet inte är av principiell beskaffenhet eller annars större vikt, har utbildningsnämnden haft rätt att fatta det nu överklagade beslutet.

Beslut fattat av rätt organ

I aktbilaga 57 anges att det överklagade beslutet inte grundas i utbildningsnämndens behov, utan i lokalstrategin för det kommunala fastighetsbolaget *Skolfastigheter i Stockholm AB* (Sisab).

En samverkan finns mellan Sisab och utbildningsnämnden för att bolaget ska kunna tillhandahålla lokaler för den kommunala skolverksamheten. Respektive part fattar dock sina egna beslut.

Beslutet att avveckla Observatorielundens skola är fattat av utbildningsnämnden. Sisab har inte mandat att fatta beslut om hur utbildningsnämndens verksamhet ska bedrivas, vilket inte heller har skett i det aktuella fallet. Det överklagade beslutet är därmed fattat av rätt organ.

Övrigt

Prövningen av om ett kommunalt beslut ska upphävas får enligt 13 kap. 7 § kommunallagen endast grundas på de omständigheter som klaganden har hänvisat till före överklagandetidens utgång. Överklagandetiden för det aktuella beslutet löpte till och med den 18 juni 2025.

Först i klagandens yttrande daterat den 19 september 2025 (aktbilaga 57) framförs att Kommunens beslut inte skulle vara förenligt med kravet på saklighet och opartiskhet i 5 § förvaltningslagen, FL. Kommunen anser att detta är nya omständigheter som de klagande fört in i målet först efter överklagandetidens utgång, varför det inte ska beaktas inom ramen för förvaltningsrättens prövning. För det fall förvaltningsrätten gör en annan bedömning bemöter Kommunen klagandens invändning enligt följande.

Kommunen anser inte att det som förs fram och åberopas ger stöd för att Kommunen frångått de krav på saklighet och opartiskhet som anges i 5 § FL. Kommunen menar att dessa krav både beaktats vid handläggning och beslutsfattande, och att motiveringen till det nu överklagade beslutet både är saklig och opartisk.

Till grund för Kommunens beslut ligger uppgifter från stadens elevantalsframskrivning, som baseras på befolkningsprognosen och tidigare antagningsmönster. Eftersom prognosers tillförlitlighet avtar över tid, upprättar Kommunen årligen prognoser i syfte att säkerställa tillgången till aktuella uppgifter. Det kan noteras att varken Statiska centralbyråns rapport, *Sveriges framtida befolkning 2021-2017*, eller Skolverkets rapport, *Bilaga till Lärarprognos 2024*, redovisar en prognos över elevantalet i Stockholms kommun.

De klagande har inte visat att Kommunen i ärendet frångått de krav på saklighet och opartiskhet som anges i förvaltningslagen.

Det är även först i klagandens yttrande daterat den 19 september 2025 (aktbilaga 57) som det framförs att Kommunens beslut skulle strida mot 1 kap. 9 § och 2 kap. 2, 8-10 §§ skollagen. Kommunen anser att detta är nya omständigheter som förts in i målet först efter överklagandetidens utgång, varför det inte ska beaktas inom ramen för förvaltningsrättens prövning. För det fall förvaltningsrätten gör en annan bedömning bemöter Kommunen klagandens invändningar enligt följande.

De klagande har inte visat att det överklagade beslutet står i strid med 1 kap. 9-10 §§, 2 kap. 2, 8-10 §§ skollagen eller Barnkonventionen. Som beskrivits i tidigare yttrande innefattar tjänsteutlåtandet, som utgjort underlag för det överklagade beslutet, en barnkonsekvensanalys. Kommunen anser att barnets bästa har beaktats inför beslutet.

Gällande vad som i övrigt anförs om beslutsunderlagets omfattning och kvalitet, hänvisas till vad Kommunen framfört i tidigare yttrande. Kommunens bedömning är att det underlag som föreligger har upprättats i enlighet med gällande lagstiftning.

Vad klaganden anfört i övrigt i sitt yttrande, gällande exempelvis skolorganisationens utformning och hur lokaler nyttjas, rör sådana lämplighetsfrågor som inte kan prövas inom ramen för en laglighetsprövning. Dessa omständigheter innebär därför inte att det överklagade beslutet ska upphävas.

Editionsföreläggande

De klagande begär att förvaltningsrätten ska förelägga Stockholms stad att ge in handlingar och uppgifter om bland annat personal- och elevflöden och planeringsdokument.

Förvaltningsrättens utredningsskyldighet enligt 8 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) är begränsad i mål om laglighetsprövning med hänsyn till prövningens särskilda karaktär (se RÅ 1974 ref. 115).

Vissa av de handlingar som klaganden yrkar att kommunen ska utge finns inte förvarade hos Kommunen, och ingen av de handlingar som begäran omfattar har varit en del av beslutsunderlaget för det aktuella beslutet. Handlingarna och uppgifterna kan inte anses ha betydelse som bevis i förevarande mål, eftersom de saknar relevans för bedömningen av lagligheten av Kommunens beslut. Kommunen bestrider därför bifall till yrkandet om editionsföreläggande.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis anser Kommunen att det överklagade beslutet är fattat av rätt organ, är en angelägenhet för kommunen, tillkommit på ett lagligt sätt och inte strider mot lag eller annan författning. Det som framförs i aktbilaga 57-58 förändrar inte Kommunens inställning i målet. Kommunen anser fortsatt att det inte föreligger någon grund för upphävande. Kommunen bestrider även bifall till klagandens yrkade om editionsföreläggande.